

Posudek bakalářské práce Zuzany Kulfierzové: Sídliště řivnáčské kultury ve Vliněvsi (okres Mělník). 49 str. včetně literatury, Přílohy: 11 plánů, 23 obr. 8 foto, 6 map a přiložený CD-R. Praha 2007, Univerzita Karlova.

Předložená bakalářská práce Z. Kulfierzové se zabývá v podstatě dvěma problémovými celky. V první části uvádí přehled dosavadních poznatků o eneolitické řivnáčské kultuře, druhá přináší popis, dataci a zhodnocení nálezů uvedené kultury, získaných výzkumem polykulturního naleziště ve Vliněvsi, okres Mělník.

Úvodní kapitola uvádí stručně dějiny bádání, jejichž počátek zasahuje již do 19. století. V těchto souvislostech připomíná podíl Č. Rýznera na průzkumu eponymní lokality na vrchu Řivnáči u Žalova. V uvedené pasáži použila autorka Rýznerovu stat', publikovanou v Památkách archeologických XII za roky 1882, 1883 a 1884. I když je článek zahrnut v seznamu literatury, v příslušné kapitole chybí jeho přesná citace. Navíc si autorka nepovšimla nepřesnosti v antropologickém popisu nálezů lidských kostí, když uvedla chybnou Rýznerovu formulaci o „dvou lidských kyčelních (!) kostech, provrtaných v oblasti kolen! Následující publikovaná informace, že se snad jedná o lyžiny prehistorických sáněk dává tušit, že se v tomto případě jednalo nepochybně o kosti stehenní.

V kapitole o periodizaci a sídelní oblasti řivnáčské kultury by rovněž bylo vhodné citovat některé práce, na jejichž podkladě autorka prezentuje dosud ne zcela ustálené názory o periodizaci kultury. Správně podaný výklad uvedeného problému ovšem svědčí o tom, že Z. Kulfierzová některé z prací (ač bez citace) skutečně použila.

Následující kapitoly podávají souhrnný přehled znalostí o řivnáčské kultuře, o dostupných pramenech poznání materiální i duchovní sféry této kultury eneolitu. Autorka v přehledu využila dostupnou archeologickou literaturu a prokázala v této části práce dobrou znalost literatury a jejího využití, byť je tato část bakalářské práce více méně kompilačního charakteru.

Hodnotnější je bezpochyby druhá část práce, v níž autorka zpracovala nálezy řivnáčské kultury, pocházející z výzkumu lokality Vliněves, okr. Mělník. Jak Z. Kulfierzová uvádí, soustředila se v bakalářské práci pouze na popis a rozbor keramických nálezů, ostatní nálezy (kamenné artefakty, kosti) zahrnuty nebyly. Keramické nálezy pocházejí ze dvou polozemnic a ze 6 dalších sídlištních objektů. V kratší kapitole na str. 37 pak autorka přináší zhodnocení keramických nálezů s pokusem o rámcovou chronologii a tvarovým rozbohem. Pro představu o již doloženém výskytu řivnáčských lokalit na Mělnicku následuje jejich výčet. V této části práce Z. Kulfierzová dokazuje schopnost práce s konkrétním archeologickým materiálem (být se soustředila pouze na nálezy keramické) a jeho vyhodnocením. Možná bylo vhodnější propojit obě problémové roviny a zasadit získané poznatky do kontextu s dosavadním poznáním charakteru řivnáčských sídlišť i materiální náplně kultury na území Čech, tak jak autorka provedla například v případě obou polozemnic z Vliněvsi. Práce je doplněna poměrně bohatou kresebnou a fotodokumentací, plány a mapami. Také formální stránka práce je vyhovující.

Přes některé uvedené připomínky (mnohdy jsou v souvislosti s dosavadní nezkušeností s přípravou delšího odborného textu) je možno konstatovat, že práce Z. Kulfierzové splňuje požadavky na úroveň bakalářské práce a proto ji doporučuji k obhajobě.

doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.

Praha, 29.8. 2007